

Feilene i Leon Cantas sin avhandling framstår for oss dessverre som resultat av vitenskapelig uredelighet.

I en kunngjøring i dette nummeret av NVT informerer NMBU ved prorektor Øystein Johnsen om universitetets konklusjon i en sak om vitenskapelig uredelighet.

Saken dreier seg om Leon Cantas sin doktoravhandling «Development of antimicrobial drug resistance – impact of the bacterial infection treatment». Kort etter disputasen i 2013 ble det oppdaget at de resultatene for CRP (C-reaktivt protein) som var presentert i artikkel 5 i avhandlingen ikke stemte med de reelle originaldataene. Saken har deretter vært behandlet flere ganger av NVH og NMBU. Som nevnt i kunngjøringen fra prorektor, konkluderte NMBUs forskningsetiske utvalg (FEU) i april i år med at det foreligger et brudd på god forskningspraksis i objektiv forstand, men at FEU ikke fant det godtgjort med tilstrekkelig sannsynlighet at det er begått en forsettlig eller grovt uaktsom handling. Artikkel 5 er nå trukket fra avhandlingen, i sin helhet.

Undertegnede forskere, som har vært involvert i saken dels som medforfattere av den aktuelle artikkelen, dels som leder av Cantas sin disputas, finner det nødvendig å gjøre oppmerksom på at vi dessverre er uenige i den siste delen av FEUs konklusjon.

De reelle originaldataene fra Sentrallaboratoriet ble holdt skjult for oss som medforfattere under arbeidet med artikkelen i 2012. Vi ble først kjent med dem da daværende seksjonsleder, professor Anne Storset skaffet originaldataene til veie, oppdaget misforholdet og varslet om saken.

De reelle dataene viser entydig at det ikke var noen signifikant forskjell mellom forsøksgruppene, med hensyn på utviklingen av CRP i blodet hos spegrisene. Stikk i strid med dette presenterer artikkelen til dels svært store forskjeller mellom gruppene, og disse tilsynelatende forskjellene stemmer nesten perfekt med en av de sentrale hypotesene for arbeidet. Denne gale framstillingen av resultatene er gjentatt i artikkelens sammendrag, resultatdel og diskusjon; og er tilsynelatende belagt med data presentert i to figurer og en tabell. Men hverken de to figurene eller den aktuelle tabellen viser noe samsvar med de reelle originaldataene.

Undertegnede har ennå ikke sett noen troverdig forklaring på hvordan dette dramatiske misforholdet mellom reelle og presenterte resultater for CRP i avhandlingens artikkel 5 kan ha oppstått ved uhell eller som resultat av hastverk eller slurv. Vi er derfor ikke i stand til å trekke noen annen konklusjon enn at dette må være resultat av en bevisst forfalskning, eller til nød av grov uaktsomhet i omgang med vitenskapelige data.

Vi er klar over at dette er en alvorlig konklusjon. Derfor har vi utarbeidet en begrunnelse for vårt syn, med gjennomgang av de faktiske og presenterte resultatene. Denne gjennomgangen er tilgjengelig for alle interesserte, ved henvendelse til en av oss.

Etter vår oppfatning er det også uheldig at Forskningsetisk utvalg og NMBU uten forbehold har valgt fortsatt å gi den samlede avhandlingen status som godkjent, etter oppdagelsen av disse misforholdene og tilbaketrekkingen av artikkel 5. Parallell funn, som tilsynelatende viser sterk stimulerende virkning av effektiv antibiotikabehandling på det uspesifikke immunforsvaret, er også presentert i to andre artikler i avhandlingen, på henholdsvis zebrafisk og laks. I lys av de alvorlige misforholdene

som er oppdaget i artikkel 5, mener vi det ville være naturlig å kontrollere originaldataene også for disse artiklene på nytt, før en konkluderer med hensyn til resten av avhandlingen.

02.11.2018

Tore Sivertsen, pensjonist, tidligere førsteamanuensis ved NMBU Veterinærhøgskolen, medforfatter på artikkel 5 i avhandlingen.

Gjermund Gunnes, professor ved NMBU Veterinærhøgskolen, medforfatter på artikkel 5 i avhandlingen.

Per Einar Granum, professor emeritus og tidligere prodekan ved NMBU; i 2013 instituttleder og leder av Leon Cantas sin disputas.